

**ROCZNE SPRAWOZDANIE
Z WDRAŻANIA
PROGRAMU WSPÓŁPRACY
INTERREG Polska – Saksonia
2014-2020**

... 2022

Spis treści

1	IDENTYFIKACJA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA Z WDRAŻANIA.....	3
2	PRZEGLĄD WDRAŻANIA PROGRAMU EWT (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i art. 14 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1299/2013)	4
	2.1 System wdrażania programu.....	5
	2.2 Analiza postępu rzeczowego i finansowego.....	5
	2.3 Instrumenty finansowe	6
3	WDRAŻANIE OSI PRIORYTETOWEJ (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	6
	3.1 Przegląd wdrażania.....	6
	3.2 Wspólne wskaźniki i wskaźniki specyficzne dla programu (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013).....	9
	3.3 Cele pośrednie i końcowe określone w ramach wykonania (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) – przedkładane w rocznych sprawozdaniach z wdrażania począwszy od 2017 r.....	15
	3.4 Dane finansowe (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013).....	17
4	PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONYCH EWALUACJI (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013).....	23
5	KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	23
6	STRESZCZENIE PODAWANE DO WIADOMOŚCI PUBLICZNEJ (art. 50 ust. 9 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013).....	25
7	SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH (art. 46 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013).....	33
8	W STOSOWNYCH PRZYPADKACH POSTĘPY W PRZYGOTOWANIU I WDRAŻANIE DUŻYCH PROJEKTÓW I WSPÓLNYCH PLANÓW DZIAŁANIA (art. 101 lit. h i art. 111 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 oraz art. 14 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1299/2013)	33
	8.1 DUŻE PROJEKTY	34
	8.2 WSPÓLNE PLANY DZIAŁANIA.....	34

1 IDENTYFIKACJA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA Z WDRAŻANIA

CCI	2014TCI6RFCB018
Nazwa programu	Program Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020
Wersja	1.3
Rok sprawozdawczy	2021
Data zatwierdzenia sprawozdania przez Komitet Monitorujący	

2. PRZEGLĄD WDRAŻANIA PROGRAMU EWT (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i art. 14 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1299/2013)

2.1 System wdrażania programu

W 2021 r. podobnie jak w 2020 r. na realizację programu istotny wpływ miała pandemia COVID-19. Pomimo trudnej sytuacji wdrażanie programu przebiegało na dobrym poziomie.

Odbyły się dwa posiedzenia Komitetu Monitorującego (KM) w formie wideokonferencji. Podczas posiedzenia 6 maja 2021 r. KM podjął decyzję m.in. o:

- upoważnieniu dla Instytucji Zarządzającej (IZ) do zastosowania mechanizmu wynikającego z art. 130 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (z późn. zm.) w poszczególnych priorytetach programu.

Ta decyzja umożliwiła zwiększone wykorzystanie środków aż do max. 10% w danej osi priorytetowej (pod warunkiem, że przy rozliczeniu programu nie zostanie przekroczony jego łączny budżet) – więcej w rozdziale 2.2.

Podczas posiedzenia 29 lipca 2021 r. KM podjął decyzje w sprawie zatwierdzenia zmian w projektach w I, III i IV osi. Podczas obu posiedzeń KM IZ przekazywała informacje o postępach w przygotowaniu programu na lata 2021-2027.

W 2021 r. były realizowane projekty we wszystkich osiach priorytetowych. Cykl rozliczania wydatków przebiegał prawidłowo. W przypadku części projektów wydłużył się on jednakże z uwagi na utrudnienia, jakie beneficjenci napotkali w związku z pandemią COVID-19. Były to przede wszystkim trudności organizacyjne w terminowym przygotowaniu i złożeniu częściowych wniosków o płatność partnerów projektu. Etap ten wydłużył się o kilka dni do nawet 8 tygodni. Podobnie jak w 2020 r. możliwe było składanie wniosków zbiorczych opartych tylko o wnioski częściowy jednego lub niektórych partnerów – w wyniku uelastycznień wprowadzonych przez Instytucję IZ w porozumieniu z Instytucją Krajową (IK) w związku z pandemią COVID-19. Kontrola wniosków o płatność oraz realizacja płatności przebiegały płynnie dzięki zmodyfikowanym procedurom przekazywania zleceń płatności poprzez platformę ePUAP.

Pandemia COVID-19 spowodowała odwołanie, przesunięcie lub zmianę formatu części działań projektowych. W konsekwencji tego:

- wielu beneficjentów wnioskowało o wydłużenie realizacji projektu,
- w części projektów powstały znaczące oszczędności.

Zaraportowane przez beneficjentów wartości wskaźników programowych w osiach II, III i IV pozwoliły na osiągnięcie celów końcowych dla programu wyznaczonych na koniec 2023 r. Również w I osi zadeklarowane przez beneficjentów wartości wskaźników powinny pozwolić na osiągnięcie wyznaczonych wartości w kolejnych latach.

Wartości wskaźników programowych (przedsięwzięć), osiągnięte do końca 2021 r., w stosunku do wartości docelowych (na koniec 2023 r.) wynoszą:

- w I osi: 133 / 189,
- w II osi: 42,22 km / 25 km,
- w III osi: 131 / 123,
- w IV osi: 448 / 355.

Jednocześnie instytucje programu w dalszym ciągu wdrażają rekomendacje sformułowane przez ewaluatora (w wyniku przeprowadzonych w 2018 r. ewaluacji wskaźników rezultatu w osiach I-IV). Celem jest poprawa rezultatu w IV osi – *indeksu nastrojów wśród instytucji zaangażowanych w polsko-niemiecką współpracę* (badanie prowadzone na koniec 2018 r. wykazało, że nie udało się osiągnąć założonej wartości pośredniej).

Trudna sytuacja epidemiologiczna w Polsce i w Niemczech poważnie ograniczyła działania informacyjno-promocyjne. Pandemia wymusiła zmianę dotychczasowej formy tych działań z klasycznych spotkań na formę zdalną (więcej w rozdz. 6).

2.2. Analiza postępu rzeczowego i finansowego

W 2021 r. nie organizowano naborów wniosków o dofinansowanie.

Pandemia COVID-19 wymusiła zmianę koncepcji wielu projektów, w związku z czym pojawiały się w nich oszczędności. Utrudniła także przeprowadzenie kolejnych naborów w priorytetach, w których były jeszcze dostępne środki. Alternatywnym dla naborów sposobem zagospodarowania pozostających w programie środków było wykorzystanie ich na realizację dodatkowych działań w trwających projektach.

W maju 2021 r. KM upoważnił IZ do zastosowania mechanizmu wynikającego z art. 130 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (z późn. zm.). Umożliwiło to zwiększone wykorzystanie środków aż do max. 10% w danej osi priorytetowej (pod warunkiem, że przy rozliczeniu programu nie zostanie przekroczony jego łączny budżet). W tym przypadku nie była wymagana ani notyfikacja zmiany do Komisji Europejskiej (KE) ani zmiana programu.

W maju 2021 r. Wspólny Sekretariat (WS) na prośbę IZ przekazał beneficjentom informację o możliwości wykorzystania wolnych środków w programie poprzez wnioskowanie o rozszerzenie zakresu działań w projektach i uzyskanie zwiększonego dofinansowania.

W wyniku złożonych i zweryfikowanych wniosków o zmiany w lipcu 2021 r. KM podjął decyzje o rozszerzeniu zakresu rzeczowego (nowe działania) i finansowego łącznie w 15 projektach w osiach I, III i IV.

Korzyściami tego rozwiązania były:

- optymalizacja oddziaływania projektów na obszar wsparcia,
- osiągnięcie planowanych bądź wyższych niż planowane wartości docelowych wskaźników,
- zmniejszenie negatywnego oddziaływania pandemii COVID-19 na projekty i beneficjentów.

Stan wykorzystania środków programu na koniec 2021 r. (po realokacji środków z osi I i II do osi IV, przeprowadzonej w 2020 r.) przedstawiał się następująco:

- I oś: Wspólne dziedzictwo naturalne i kulturowe. Wykorzystanie na poziomie 99,5% alokacji w osi I – 21,55 mln EUR EFRR;
- II oś: Mobilność regionalna. Jeszcze w 2017 r. zakontraktowano wszystkie dostępne środki w osi II tj. 13,6 mln EUR EFRR; po realokacji z 2020 r. stan wykorzystania środków w osi to 99,77% (12,95 mln EUR EFRR);
- III oś: Edukacja transgraniczna. Umowami są objęte środki w wysokości 9,95 mln EUR EFRR, czyli ponad 98% alokacji w osi III;
- IV oś: Współpraca partnerska i potencjał instytucjonalny. Kontraktacja na poziomie 102,66% alokacji w osi IV, tj. 21,57 mln EUR EFRR;
- V oś: Pomoc Techniczna (PT). Zakontraktowanie na poziomie 100% alokacji w osi V tj. 4,2 mln EUR EFRR.

Kontraktacja z uwzględnieniem wykorzystania oszczędności z zakończonych i całkowicie rozliczonych projektów wynosi 70,23 mln EUR EFRR, co stanowi 100,33 % alokacji programu. Przy uwzględnieniu oszczędności wynoszących co najmniej 0,72 mln EUR EFRR z projektów zakończonych, dla których do końca 2021 r. złożono końcowe wnioski o płatność, wykorzystanie środków programu to maksymalnie 99,28%.

Do końca 2021 r. Instytucja Certyfikująca (IC) zadeklarowała do KE wydatki kwalifikowalne na łączną kwotę 67,82 mln EUR (54,73 mln EUR – kwota wnioskowana do KE). W samym 2021 r. była to kwota 11,93 mln EUR (7,31 mln EUR – kwota wnioskowana do KE).

Zaplanowany na 2021 r. kumulatywny cel n+3 wynoszący 28,88 mln EUR EFRR program zrealizował na poziomie 190%.

W 2021 r. zakończyła się realizacja 10 projektów.

Realizacja zakontraktowanych w programie projektów pozwoliła na osiągnięcie kolejnych wartości wskaźników projektowych oraz wskaźników programowych (tabela 2).

2.3 Instrumenty finansowe

W ramach programu nie są realizowane instrumenty finansowe.

3 WDRAŻANIE OSI PRIORYTETOWEJ (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

3.1 Przegląd wdrażania

NR IDENTYFIKACYJNY	Oś priorytetowa	Kluczowe informacje na temat wdrażania osi priorytetowej w odniesieniu do kluczowych zmian, znaczących problemów i działań podjętych w celu rozwiązania tych problemów
	Wspólne dziedzictwo naturalne i kulturowe	<p>Kontraktacja w tej osi została zakończona w 2019 r.</p> <p>W roku sprawozdawczym zakończyła się realizacja 2 projektów.</p> <p>7 beneficjentów wnioskowało o przedłużenie realizacji projektu lub zwiększenie dofinansowania (łącznie zawarto 13 aneksów).</p> <p>Powodem było:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opóźnienie w realizacji działań infrastrukturalnych, koncepcyjnych i organizacji wydarzeń kulturalnych oraz promocyjnych spowodowane pandemią COVID-19, • oszczędności powstałe w wyniku ograniczeń w trakcie trwania pandemii, • wprowadzenie do projektu nowych działań i w związku z tym dodatkowych wydatków. <p>W osi zaistniały problemy wynikające ze skutków pandemii COVID-19 (patrz rozdz. 5).</p> <p>W 2021 r. WS zatwierdził wnioski o płatność beneficjentów na kwotę 3,8 mln EUR EFRR.</p> <p>Do końca 2021 r. program łącznie zadeklarował do KE wydatki kwalifikowalne w wysokości 19,52 mln EUR (16,59 mln EUR EFRR). W okresie sprawozdawczym kwota ta wynosiła 4,37 mln EUR (3,71 mln EUR – kwota wnioskowana do KE).</p> <p>Do końca 2021 r. beneficjenci zaraportowali 133 przedsięwzięć z 203 planowanych w ramach realizacji projektów w tej osi.</p>
	Mobilność regionalna	<p>Kontraktacja w tej osi została zakończona jeszcze w 2017 r. W 2021 r. zakończono realizację ostatniego projektu.</p> <p>W 2021 r. WS zatwierdził wnioski o płatność beneficjenta na kwotę 2,83 mln EUR EFRR.</p> <p>Do końca 2021 r. program łącznie zadeklarował do KE wydatki kwalifikowalne w wysokości 18,70 mln EUR (12,98 mln EUR EFRR). W okresie sprawozdawczym kwota ta wynosiła 3,32 mln EUR (-11,4 tys. EUR – kwota wnioskowana do KE, wynika ona z nałożonej korekty systemowej).</p> <p>Do końca 2021 r. beneficjenci zaraportowali wykonanie wskaźnika programowego (<i>Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg</i>) o wartości 42,22 km.</p>

		<p>Wartość docelowa wskaźnika z ram wykonania (25 km) została tym samym osiągnięta.</p>
	Edukacja transgraniczna	<p>Ostatnie umowy w tej osi zostały zawarte w 2020 r.</p> <p>W 2021 r. zakończyła się realizacja 5 projektów.</p> <p>W 6 projektach zawarto aneksy do umowy o dofinansowanie (łącznie 8 aneksów). Głównym powodem były:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opóźnienia w realizacji działań projektowych z uwagi na sytuację wywołaną pandemią COVID-19, • zmniejszenie dofinansowania ze względu na oszczędności powstałe w wyniku ograniczeń w trakcie trwania pandemii, • wprowadzenie do projektu nowych działań i zwiększenie dofinansowania. <p>W osi zaistniały problemy wynikające ze skutków pandemii COVID-19 (patrz rozdz. 5).</p> <p>W 2021 r. WS zatwierdził wnioski o płatność na kwotę 1,53 mln EUR EFRR.</p> <p>Do końca 2021 r. program łącznie zadeklarował do KE wydatki kwalifikowalne w wysokości 8,54 mln EUR (7,26 mln EUR EFRR). W 2021 r. kwota ta wynosiła 1,75 mln EUR (1,49 mln EUR – kwota wnioskowana do KE).</p> <p>Do końca 2021 r. beneficjenci zaraportowali 131 przedsięwzięć ze 181 planowanych w ramach realizacji projektów w tej osi, tym samym wartość docelowa dla programu w tej osi (123 przedsięwzięcia) została osiągnięta.</p>
	Współpraca partnerska i potencjał instytucjonalny	<p>IZ zawarła umowę o dofinansowanie z 2 beneficjentami (projekty z listy rezerwowej).</p> <p>Zakończyła się realizacja 2 projektów.</p> <p>W 8 projektach w wyniku wnioskowanych zmian doszło do zawarcia aneksów (łącznie 10 aneksów) z powodu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opóźnienia w realizacji działań projektowych z uwagi na sytuację wywołaną pandemią COVID-19, • wprowadzenie do projektu nowych działań i zwiększenie dofinansowania. <p>W Funduszu Małych Projektów (FMP) do końca 2021 r. wypłacono 3.765.507,52 EUR EFRR tj. ponad 60% środków z EFRR. Pandemia COVID-19 także w tym roku istotnie utrudniła realizację mikroprojektów – ich istotą są spotkania i wspólne wydarzenia z udziałem mieszkańców z obu stron granicy. Ponowna zmiana harmonogramów realizacji mikroprojektów</p>

		<p>wymagała aktualizacji harmonogramu projektu parasolowego FMP – został on przedłużony do 31.12.2022 r.</p> <p>W osi zaistniały problemy wynikające ze skutków pandemii COVID-19 (patrz rozdz. 5).</p> <p>W 2021 r. WS zatwierdził wnioski o płatność o wartości 1,51 mln EUR EFRR.</p> <p>Do końca 2021 r. program łącznie zadeklarował do KE 17,81 mln EUR wydatków kwalifikowalnych (15,14 mln EUR EFRR). W 2021 r. kwota ta wyniosła 1,76 mln EUR (1,50 mln EUR – kwota wnioskowana do KE).</p> <p>Do końca 2021 r. beneficjenci zaraportowali 448 przedsięwzięć z 642 planowanych, tym samym wartość docelowa dla programu w tej osi (355 przedsięwzięć) została osiągnięta.</p>
	Pomoc Techniczna	<p>W 2021 roku program zatwierdził dziesięć wniosków o płatność na kwotę 519 tys. EUR EFRR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • WS – pięć wniosków o płatność na kwotę 423 tys. EUR EFRR, • IZ – cztery wnioski o płatność na kwotę 18 tys. EUR EFRR, • IK – jeden wniosek o płatność na kwotę 77 tys. EUR EFRR. <p>Do końca 2021 r. program łącznie zadeklarował do KE 3,25 mln EUR wydatków kwalifikowalnych (2,76 mln EUR EFRR). W 2021 r. kwota ta wyniosła 721 tys. EUR (613 tys. EUR – kwota wnioskowana do KE).</p>

3.2 Wspólne wskaźniki i wskaźniki specyficzne dla programu (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

Właściwe dane znajdują się w Tabelach 1 i 2.

Tabela 1

Wskaźniki rezultatu (według osi priorytetowej i celu szczegółowego); ma zastosowanie także do osi priorytetowej „Pomoc Techniczna”)

Automatycznie z SFC						WARTOŚĆ ROCZNA										
nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	Uwagi (w razie potrzeby)
I	Poziom atrakcyjności kulturowej i przyrodniczej obszaru wsparcia	%	61,70%	2014	76,70%	61,70%	61,70%	61,70%	61,70%	70,09%	70,09%	70,09%	70,09%			
II	Czas przejazdu między miastami w obszarze przygranicznym	[min]	35,5 min	2014	30,2 min	35,5 min	35,5 min	35,5 min	35,5 min	32,8 min	32,8 min	32,8 min	32,8 min			
III	Stopień powiązania i zróżnicowanie oferty edukacyjnej	%	57,10%	2014	74,70%	57,10%	57,10%	57,10%	57,10%	72,98%	72,98%	72,98%	72,98%			
IV	Indeks nastrojów instytucji zaangażowanych w polsko-niemiecką współpracę transgraniczną	%	75%	2014	90,20%	75%	75%	75%	75%	64,02%	64,02%	64,02%	64,02%			

Tabela 2

Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według osi priorytetowej, priorytetu inwestycyjnego); ma zastosowanie także do osi priorytetowych "Pomoc Techniczna")

	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość docelowa (2023 r.)	WARTOŚĆ SKUMULOWANA										Uwagi (w razie potrzeby)
					2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	
Wartość skumulowana – produkty, które mają być zrealizowane poprzez wybrane operacje [prognoza przedstawiona przez beneficjentów]	I.1	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących zachowania, ochrony, promowania dziedzictwa naturalnego i kulturowego	[szt.]	189	0	0	0	55	126	175	186	203			
	I.2	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (common indicator)	[szt.]	5145	0	0	0	0	0	0	0	0¹			
Wartość skumulowana – produkty zrealizowane poprzez operacje [rzeczywiste wykonanie]	I.1	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących zachowania, ochrony, promowania dziedzictwa naturalnego i kulturowego	[szt.]	189	0	0	0	0	38	79	95	133			
	I.2	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i	[szt.]	5145	0	0	0	0	154 450	292 398	442 662	451 842			

¹ W programie PL-SN beneficjenci nie przedstawiają prognozy wykonania tego wskaźnika na etapie wnioskowania, a pod koniec realizacji projektu, po wykonaniu działań. Jest to uzasadnione samym charakterem wskaźnika – on sam dotyczy szacowanej przyszłej liczby odwiedzin (a nie realnie osiągniętej w czasie trwania projektu).

		naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (common indicator)													
Wartość skumulowana – produkty, które mają być zrealizowane poprzez wybrane operacje [prognoza przedstawiona przez beneficjentów]	II.1	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (common indicator)	[km]	25	0	0	0	42,82	43,07	43,07	43,07	41,21			
Wartość skumulowana – produkty zrealizowane poprzez operacje [rzeczywiste wykonanie]	II.1	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (common indicator)	[km]	25	0	0	0	0	14,49	38,13	42,47	42,22			
Wartość skumulowana – produkty, które mają być zrealizowane poprzez wybrane operacje [prognoza przedstawiona przez beneficjentów]	III.1	Liczba uczestników wspólnych systemów kształcenia i szkoleń mających na celu wspieranie zatrudnienia, możliwości edukacyjnych oraz szkolnictwa wyższego i zawodowego ponad granicami (common indicator)	[osoby]	7300	0	0	0	5 330	11 430	14 617	15 967	16 820			
	III.2	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących edukacji	[szt.]	123	0	0	0	60	139	161	172	181			
Wartość skumulowana – produkty zrealizowane poprzez operacje	III.1	Liczba uczestników wspólnych systemów kształcenia i szkoleń mających na celu	[osoby]	7300	0	0	0	0	5 361	9 998	13 013	18 813			

[rzeczywiste wykonanie]		wspieranie zatrudnienia, możliwości edukacyjnych oraz szkolnictwa wyższego i zawodowego ponad granicami (common indicator)													
	III.2	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących edukacji	[szt.]	123	0	0	0	0	44	66	93	131			
Wartość skumulowana – produkty, które mają być zrealizowane poprzez wybrane operacje [prognoza przedstawiona przez beneficjentów]	IV.1	Liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach realizowanych w ramach projektów dotyczących współpracy między obywatelami i instytucjami	[osoby]	21720	0	0	0	23 970	28 510	40 338	52 818	107 385			
	IV.2	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących współpracy między obywatelami i instytucjami	[szt.]	355	0	0	1	333	448	459	506	642			
Wartość skumulowana – produkty zrealizowane poprzez operacje [rzeczywiste wykonanie]	IV.1	Liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach realizowanych w ramach projektów dotyczących współpracy między obywatelami i instytucjami	[osoby]	21720	0	0	0	0	21 976	78 501	99 500	111 416			
	IV.2	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących współpracy między obywatelami i instytucjami	[szt.]	355	0	0	1	1	135	300	399	448			

Wartość skumulowana – produkty, które mają być zrealizowane poprzez wybrane operacje [prognoza przedstawiona przez beneficjentów]	V.1	Utworzona strona internetowa programu	[szt.]	-	0	1	1	1	1	1	1	1			
	V.2	Przeprowadzone ewaluacje w ramach programu	[szt.]	-	0	0	0	1	4	6	6	6			
	V.3	Liczba pełnych etatów współfinansowanych w ramach pomocy technicznej	Liczba etatów	-	0	6,2	11,2	11,2	11,2	11,4	12,4	12,4			
	V.4	Liczba posiedzeń Komitetu Monitorującego	[szt.]	-	0	2	5	7	10	12	14	16			
Wartość skumulowana – produkty zrealizowane poprzez operacje [rzeczywiste wykonanie]	V.1	Utworzona strona internetowa programu	[szt.]	-	0	1	1	1	1	1	1	1			
	V.2	Przeprowadzone ewaluacje w ramach programu	[szt.]	-	0	0	0	1	4	6	6	6			
	V.3	Liczba pełnych etatów współfinansowanych w ramach pomocy technicznej	Liczba etatów	-	0	6,2	11,2	11,2	11,2	11,4	12,4	12,4			
	V.4	Liczba posiedzeń Komitetu Monitorującego	[szt.]	-	0	2	5	7	10	12	14	16			

3.3 Cele pośrednie i końcowe określone w ramach wykonania (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) – przedkładane w rocznych sprawozdaniach z wdrażania począwszy od 2017 r.

Tabela 3

Informacje na temat celów pośrednich i końcowych określonych w ramach wykonania

Oś priorytetowa	Rodzaj wskaźnika (kluczowe etapy wdrażania, produkt finansowy lub, w stosownych wypadkach, wskaźnik rezultatu)	NR IDENTYFIKACYJNY	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka miary, w stosownych przypadkach	Cel pośredni na 2018 r.	Cel końcowy na 2023 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	Uwagi (w razie potrzeby)
1	produktu	1.1	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących zachowania, ochrony, promowania dziedzictwa naturalnego i kulturowego	[szt.]	40	189	0	0	0	0	38	79	95	133			
1	finansowy	1.3	Kwota wydatków, poniesionych przez beneficjentów i scertyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	1 577 653,00	25 529 489,00	0	0	0	1 163 131,26	4 887 093,77	10 144 310,51	15 144 445,74	19 519 000,83			
2	produktu	2.1	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	[km]	6	25	0	0	0	0	14,49	38,13	42,47	42,22			

2	finansowy	2.2	Kwota wydatków, poniesionych przez beneficjentów i scertyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	901 515,00	16 000 000,00	0	0	0	504 508,78	4 205 433,67	13 344 357,96	15 373 363,46	18 696 241,44			
3	produktu	3.2	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących edukacji	[szt.]	30	123	0	0	0	0	44	66	93	131			
3	finansowy	3.3	Kwota wydatków, poniesionych przez beneficjentów i scertyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	676 137,00	11 929 412,00	0	0	0	692 588,52	1 971 342,27	3 621 558,27	6 791 131,18	8 540 923,32			
4	produktu	4.2	Liczba przedsięwzięć w projektach dotyczących współpracy między obywatelami i instytucjami	[szt.]	50	355	0	0	1	1	135	300	399	448			
4	finansowy	4.3	Kwota wydatków, poniesionych przez beneficjentów i scertyfikowanych do Komisji Europejskiej	EUR	1 352 273,00	23 952 942,00	0	0	0	1 130 655,92	4 480 541,31	9 648 798,82	16 050 280,09	17 813 704,69			
5	produktu	5.1	Utworzona strona internetowa programu	[szt.]	-	-	0	1	1	1	1	1	1	1			
5	produktu	5.2	Przeprowadzone ewaluacje w ramach programu	[szt.]	-	-	0	0	0	1	4	6	6	6			
5	produktu	5.3	Liczba pełnych etatów współfinansowanych w ramach Pomocy Technicznej	Liczba etatów	-	-	0	6,2	11,2	11,2	11,2	11,4	12,4	12,4			
5	produktu	5.4	Liczba posiedzeń Komitetu Monitorującego	[szt.]	-	-	0	2	5	7	10	12	14	16			

Państwa Członkowskie przedstawiają skumulowane wartości dla wskaźników produktu. Wartości wskaźników finansowych są skumulowane. Wartości dotyczące kluczowych etapów wdrażania są skumulowane, jeżeli kluczowe etapy wdrażania są wyrażone w postaci liczby lub wartości procentowej. Jeżeli realizacja jest zdefiniowana w sposób jakościowy, należy wskazać w tabeli, czy cele zostały osiągnięte, czy też nie.

W tabeli 3 oraz w rozdz. 3.1 kwoty certyfikacji pochodzą z wniosków do KE bez pomniejszenia o kwoty wycofane i wyłączone w rocznych zestawieniach wydatków i obejmują wnioski beneficjentów poświadczony ponownie po wyłączeniu w RZW.

3.4 Dane finansowe (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

Właściwe dane znajdują się w Tabelach 4 i 5.

Tabela 4

Informacje finansowe na poziomie osi priorytetowej i programu

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Alokacja finansowa osi priorytetowej na podstawie programu [na podstawie tabeli 16 programu]					Dane zbiorcze dotyczące finansowego postępu programu					
Oś priorytetowa	Fundusz	Podstawa obliczenia wsparcia Unii (Całkowite koszty kwalifikowalne lub publiczne koszty kwalifikowalne)	Finansowanie ogółem (EUR)	Stopa dofinansowania (w %)	Całkowite koszty kwalifikowalne operacji wybranych do udzielenia wsparcia (EUR)	Procentowy udział wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych operacji wybranych do dofinansowania w alokacji całkowitych kosztów kwalifikowalnych dla danej osi priorytetowej [kolumna 6/kolumna 4 x 100]	Publiczne koszty kwalifikowalne operacji wybranych do udzielenia wsparcia (EUR)	Całkowite wydatki kwalifikowalne zadeklarowane przez beneficjentów instytucji zarządzającej	Procentowy udział wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych zadeklarowanych przez beneficjentów w alokacji całkowitych kosztów kwalifikowalnych dla danej osi priorytetowej [kolumna 9/kolumna 4 x100]	Liczba wybranych operacji
						Obliczenia			Obliczenia	
Oś priorytetowa 1	EFRR	Ogółem	25 488 312,00	85	26 720 403,41	104,83	26 281 513,30	19 452 477,98	76,32	17
Oś priorytetowa 2	EFRR	Ogółem	15 276 471,00	85	19 471 466,33	127,46	19 471 466,33	18 710 163,36	122,48	4
Oś priorytetowa 3	EFRR	Ogółem	11 929 412,00	85	12 404 256,80	103,98	12 129 894,23	8 229 329,34	68,98	16
Oś priorytetowa 4	EFRR	Ogółem	24 717 648,00	85	26 181 650,00	105,92	25 450 349,65	17 422 238,14	70,49	25
Oś priorytetowa 5	EFRR	Ogółem	4 941 182,00	85	4 941 182,00	100,00	4 941 182,00	3 253 730,12	65,85	3
Ogółem	EFRR	Ogółem	82 353 025,00	85	89 718 958,54	108,94	88 274 405,51	67 067 938,94	81,44	65

W tabeli 4 przedstawiono kwoty zadeklarowane przez beneficjentów do 31.12.2021 r. zliczone z wniosków o płatność po korektach (z wyjątkiem kwot poniżej 250 EUR wycofanych zarówno we wnioskach do KE jak i w rocznych zestawieniach wydatków).

Tabela 5

Kumulatywny podział danych finansowych według kombinacji kategorii interwencji (art. 112 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1304/2013)

Oś priorytetowa	Charakterystyka wydatków		Rodzaje kategorii								Dane finansowe			
	Fundusz	Kategoria regionu	1	2	3	4	5	6	7	8	Całkowite koszty kwalifikowalne operacji wybranych do udzielenia wsparcia (w EUR)	Publiczne koszty kwalifikowalne operacji wybranych do udzielenia wsparcia (w EUR)	Łączne wydatki kwalifikowalne zadeklarowane przez beneficjentów instytucji zarządzającej	Liczba wybranych operacji
			Zakres interwencji	Forma finansowania	Wymiar terytorialny	Terytorialny mechanizm wdrażania	Cel tematyczny EFRR/Fundusze Spójności	Temat uzupełniający EFS	Wymiar rodzajów działalności gospodarczej	Wymiar lokalizacji*				
1	EFRR		090	01	03	07	06		15	PL43, PL51, DED2	3 047 732,47	3 035 304,50	2 423 678,75	1
1	EFRR		091	01	02	07	06		15	DED2, PL51, PL43	2 681 749,00	2 681 749,00	2 557 428,87	3
1	EFRR		091	01	02	07	06		24	PL43, DED2	515 634,00	515 634,00	404 079,03	1
1	EFRR		091	01	03	07	06		15	DED2, PL51	685 175,76	648 863,96	504 668,51	1
1	EFRR		092	01	02	07	06		15	PL51, DED2, PL43	5 957 765,54	5 957 765,54	3 492 521,31	2
1	EFRR		092	01	02	07	06		24	PL51, DED2	628 519,08	572 179,30	295 516,74	1
1	EFRR		094	01	02	07	06		15	DED2, PL51, PL43	1 130 120,88	1 130 120,88	830 389,22	2
1	EFRR		094	01	02	07	06		23	PL51, DED2	1 160 697,35	1 160 697,35	1 144 205,96	1
1	EFRR		094	01	02	07	06		24	DED2, PL51, PL43	8 367 766,63	8 033 956,07	6 309 764,01	3
1	EFRR		095	01	02	07	06		24	DED2, PL51, PL43	1 602 818,72	1 602 818,72	789 585,41	1

1	EFRR		095	01	03	07	06		15	PL43, DED2, PL51	942 423,98	942 423,98	700 640,17	1
2	EFRR		034	01	03	07	07		12	PL51, DED2	19 471 466,33	19 471 466,33	18 710 163,36	4
3	EFRR		050	01	02	07	10		19	DED2, PL51, PL43	711 540,09	644 771,05	493 810,42	1
3	EFRR		050	01	03	07	10		19	DED2, PL51	451 179,68	451 179,68	213 033,44	1
3	EFRR		052	01	02	07	10		19	PL43, DED2	284 829,85	284 829,85	250 731,55	1
3	EFRR		115	01	02	07	10		19	PL51, DED2	321 368,22	321 368,22	86 244,73	1
3	EFRR		117	01	02	07	10		19	DED2, PL51	1 255 977,09	1 255 977,09	1 080 329,51	2
3	EFRR		117	01	03	07	10		19	PL51, DED2	1 860 335,63	1 759 118,61	914 675,20	3
3	EFRR		118	01	02	07	10		18	PL51, DED2	709 135,67	640 145,27	643 361,43	1
3	EFRR		118	01	02	07	10		19	DED2, PL51, PL43	5 080 669,45	5 043 283,34	3 307 450,13	5
3	EFRR		118	01	03	07	10		19	PL51, DED2	1 729 221,12	1 729 221,12	1 239 692,93	1
4	EFRR		087	01	02	07	11		18	DED2, PL51	2 146 204,71	2 146 204,71	2 099 452,55	2
4	EFRR		087	01	02	07	11		22	PL51, DED2, PL43	2 653 678,51	2 653 678,51	876 417,16	4
4	EFRR		087	01	03	07	11		22	PL43, PL51, DED2	1 128 694,04	1 060 621,92	528 041,09	2
4	EFRR		088	01	02	07	11		24	PL43, DED2	2 143 866,00	2 143 866,00	2 112 119,40	1
4	EFRR		088	01	03	07	11		22	PL51, DED2	582 300,93	541 854,45	267 943,14	1
4	EFRR		119	01	02	07	11		13	DED2, PL51	594 756,07	594 756,07	451 208,33	1
4	EFRR		119	01	02	07	11		18	DED2, PL51, PL43	2 868 235,41	2 868 235,41	2 243 107,80	3
4	EFRR		119	01	02	07	11		19	DED2, PL51	596 828,61	539 119,55	402 684,22	1
4	EFRR		119	01	02	07	11		20	DED2, PL51	1 395 979,02	1 395 979,02	1 219 918,07	1

4	EFRR		119	01	02	07	11		23	PL51, DED2	2 767 083,26	2 767 083,26	1 375 287,04	4
4	EFRR		119	01	02	07	11		24	PL51, DED2	7 643 061,58	7 178 387,35	4 720 825,05	2
4	EFRR		199	01	03	07	11		18	PL51, DED2	295 491,00	295 491,00	6 332,42	1
4	EFRR		119	01	03	07	11		19	DED2, PL51	669 322,54	568 924,08	555 139,08	1
4	EFRR		119	01	03	07	11		24	DED2, PL51	696 148,32	696 148,32	563 762,79	1
5	EFRR		121	01	07	07	PT		18	PL, DED	4 941 182,00	4 941 182,00	3 253 730,12	3
Ogółem	EFRR										89 718 958,54	88 274 405,51	67 067 938,94	65

*Dane podano zgodnie na podstawie SL2014. W SFC2014 ujęto jeden kod, ze względu na wymagania systemu.

Tabela 6

Skumulowany koszt wszystkich lub części operacji zrealizowanych poza unijną częścią obszaru objętego wsparciem

1	2	3	4	5
	Kwota wsparcia z EFRR (*), jaką przewiduje się wykorzystać na wszystkie operacje realizowane poza unijną częścią obszaru objętego programem lub ich części na podstawie wybranych operacji (w EUR)	Udział całkowitej alokacji finansowej na wszystkie operacje zlokalizowane poza unijną częścią obszaru objętego programem lub na ich część (%) (kolumna 2 / całkowita kwota alokowana na wsparcie z EFRR na poziomie programu *100)	Kwalifikowane wydatki ze środków wsparcia z EFRR poniesione na wszystkie operacje realizowane poza częścią unijną obszaru objętego programem lub ich część, zadeklarowane przez beneficjentów instytucji zarządzającej (w EUR)	Udział całkowitej alokacji finansowej na wszystkie operacje zlokalizowane poza unijną częścią obszaru objętego programem lub na ich część (%) (kolumna 4/całkowita kwota alokowana na wsparcie z EFRR na poziomie programu *100)
Wszystkie operacje poza unijną częścią obszaru objętego programem lub ich część (1)	0,00	0,00%	0,00	0,00

(*) Wsparcie z EFRR ustala się w decyzji Komisji dotyczącej jednostronnego programu EWT.

(1) Na podstawie i z zastrzeżeniem pułapów określonych w art. 20 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013.

4. PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONYCH EWALUACJI (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

W roku 2021 program nie przeprowadzał ewaluacji. Kolejne planowane są w roku 2023, co pozwoli na ocenę stopnia realizacji wskaźników.

5. KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

a) Kwestie mające wpływ na wykonanie programu i podjęte działania

System zarządzania i kontroli został oceniony przez Instytucję Audytową w kategorii 2. Ocena jest połączeniem konkluzji wyrażonych na poziomie poszczególnych instytucji z uwzględnieniem wszystkich mechanizmów kontrolnych zaprojektowanych w systemach (system zarządzania i kontroli po stronie polskiej został oceniony w kategorii 1, system zarządzania i kontroli po stronie saksońskiej został oceniony w kategorii 2). Procentowy łączny poziom błęd wyniósł 3,13% natomiast poziom błędu rezydualnego po wykonaniu działań naprawczych, w tym korekcie ekstrapolowanej wyniósł 2,00%.

Ponadto IZ przeprowadziła coroczną analizę oceny ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych na szkodę Unii Europejskiej. IZ zaktualizowała opisy dla instrumentów kontroli. Nałożyła na WS obowiązek weryfikowania – przed przekazaniem ekspertowi do zaopiniowania wniosku o dofinansowanie – czy w konkretnym przypadku nie zachodzi konflikt interesów i tym samym ryzyko niedochowania poufności i bezstronności eksperta. Weryfikacja ma odbywać się przy wykorzystaniu dostępnych systemów/baz danych (np. KRS, bazy dotyczącej powiązań itp.).

W analizie zostały uwzględnione:

- wyniki kontroli systemowej i audytów,
- sygnały ostrzegawcze zarejestrowane w bazie zgłoszonych nieprawidłowości,
- zmiany instrukcji wykonawczych i wytycznych dla krajowych kontrolerów,
- zmiana ustawy Prawo zamówień publicznych od 1.01.2021 r.,
- warunki wdrażania programów spowodowane pandemią (w kontekście pisma KE z 31.03.2021 r., w którym KE prosi Instytucję Zarządzającą o przeprowadzenie analizy ryzyk związanych z kryzysem gospodarczym wywołanym pandemią),
- wytyczne KE dotyczące unikania konfliktów interesów i zarządzania takimi konfliktami na podstawie rozporządzenia finansowego.

Zasadniczą kwestią mającą wpływ na wykonanie programu w 2021 r. było dopasowanie wdrażania do sytuacji związanej z pandemią COVID-19.

W 2021 r. beneficjenci wskazywali następujące problemy i trudności:

- ✓ ograniczenia dotyczące kontaktów międzyludzkich (w tym organizacji dużych eventów o charakterze bezpośrednich spotkań),
- ✓ utrudnienia w organizacyjnej pracy nad projektem (np. terminowe przygotowywanie wniosków o płatność), spowodowane brakiem dostępu do dokumentów w pracy zdalnej oraz brakiem personelu (zwolnienia lekarskie, kwarantanna),
- ✓ utrudnienia w komunikacji pomiędzy partnerami projektu ze względu na brak możliwości spotkań roboczych w formie bezpośredniej,

✓ trudności w zapewnieniu zakładanej ilości uczestników wydarzeń / spotkań projektowych z uwagi na przesunięcia terminów lub zmianę formatu ze spotkania bezpośredniego na formę online, bądź też ograniczeń ilości uczestników wynikających z wprowadzonych obostrzeń,

✓ zawieszenie znacznej ilości działań spowodowane brakiem możliwości przewidzenia rozwoju sytuacji pandemicznej i nowych obostrzeń wprowadzanych przez władze państw,

✓ wydłużony czas przeprowadzania postępowań przetargowych.

Jednocześnie w odpowiedzi na te problemy i w wyniku monitoringu, doradztwa i wsparcia udzielanego przez instytucje programu:

• Znaczna część beneficjentów złożyła wnioski o zmianę. Umożliwiły one organizację zaplanowanych w projekcie działań również w formie online, gdyby sytuacja pandemiczna i wynikające z niej obostrzenia nie pozwoliły na formę stacjonarną wydarzeń. W ten sposób realizacja działań w projektach przebiegała płynnie.

• Działania o charakterze imprez masowych beneficjenci zastąpili innymi działaniami z zachowaniem tego samego celu (np. piknik rodzinny został zastąpiony filmem promocyjnym).

• W części projektów pojawiły się oszczędności wynikające ze zmiany formatu działań na online (brak kosztów wynajmu sal, cateringu itp.). Oszczędności te mogły być wykorzystane przez te projekty na inne rosnące wydatki np. tłumaczenia. W przypadku projektów zakończonych, oszczędności wracały do programu i mogły być wykorzystane przez innych beneficjentów na nowe działania (po złożeniu stosownego wniosku o zmiany, jego pozytywnej ocenie i pozytywnej decyzji KM).

• W części projektów, w szczególności w III osi priorytetowej, beneficjenci wnioskowali o obniżenie realizacji wartości wskaźnika dotyczącego grupy docelowej tj. uczestników warsztatów i innych wydarzeń edukacyjnych.

• Beneficjenci dostosowywali harmonogram działań w projektach i wnioskowali o przedłużenie czasu trwania projektu, aby m.in. w późniejszym czasie zrealizować te wydarzenia, których organizacja w formie zdalnej nie była możliwa lub byłaby mało efektywna.

• Beneficjenci w dalszym ciągu mogli korzystać z ułatwień wprowadzonych przez instytucje programu 8 kwietnia 2020 r. w związku z pandemią COVID-19. Dotyczą one elastycznego podejścia do wybranych zasad / regulacji:

- ✓ możliwe wydłużenie okresu realizacji projektów,
- ✓ możliwe wydłużenie terminów składania wniosków o płatność,
- ✓ elastyczne podejście do terminów przeprowadzania kontroli na miejscu,
- ✓ elastyczne podejście do oceny kwalifikowalności wydatków, na które ma wpływ pandemia,
- ✓ tymczasowe Nielimitowane wnioskowanie o zmiany w projektach dotkniętych bezpośrednio pandemią,
- ✓ możliwość wyłączenia zasady konkurencyjności w zamówieniach realizowanych w projektach przez polskich beneficjentów (zamówienia w celu przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19).

Pomimo ww. trudności dynamika realizacji programu jest dobra. KM umożliwił zwiększone wykorzystanie środków pozostałych w programie oraz oszczędności w osiach, w których beneficjenci złożyli wnioski o zmiany rozszerzające zakres rzeczowy i finansowy projektów. Przyczyniło się to do optymalnego wykorzystania alokacji programu. Łącznie z oszczędnościami z zakończonych projektów wartość zakontraktowanych środków wynosi 99,28% alokacji EFRR.

Jeśli chodzi o FMP – pandemia COVID-19 nie wstrzymała prac Komitetu Sterującego. Po tym, jak posiedzenia w formie stacjonarnej nie mogły się odbywać, decyzje dotyczące dofinansowania mikroprojektów podejmowane były w procedurze obiegowej. Jeszcze w 2020 r. dopasowano przepisy programowe do obostrzeń wywołanych przez pandemię. Przedłużając się stan pandemii spowodował konieczność zmian harmonogramów mikroprojektów, a w kilku przypadkach – rezygnację z ich realizacji. Podjęto decyzję o przesunięciu daty zakończenia projektu parasolowego FMP z 30.06.2022 r. na 31.12.2022 r. Zapewni to uelastycznienie terminów realizacji mikroprojektów i ich pełne rozliczenie. Pracowano także intensywnie nad przygotowaniem założeń dla FMP w nowym programie 2021-2027.

Wydatki nieprawidłowe wykryte w okresie sprawozdawczym zostały przypisane do lat obrotowych 2020/2021 oraz 2021/2022. Część nieprawidłowości nie przekraczała 250 EUR i zgodnie z art. 122 ust. 2 Rozporządzenia nr 1303/2013 oraz z uchwałą KM z 21 sierpnia 2017 r. w tej sprawie IZ odstąpiła od ich odzyskiwania.

Część z nieprawidłowości przekroczyła kwotę 250 EUR w danym roku obrotowym. W tych przypadkach IZ przeprowadziła procedurę odzyskiwania środków. Część z nieprawidłowości jest w trakcie odzyskiwania. Nieprawidłowości te pomniejszają kwotę zadeklarowaną do KE.

6. STRESZCZENIE PODAWANE DO WIADOMOŚCI PUBLICZNEJ (art. 50 ust. 9 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

1. PROGRAM WSPÓŁPRACY INTERREG POLSKA – SAKSONIA 2014-2020

Obszar wsparcia programu

- po polskiej stronie: podregion jeleniogórski w województwie dolnośląskim oraz powiat żarski w podregionie zielonogórskim (województwo lubuskie)
- po niemieckiej stronie: powiaty Görlitz i Bautzen

Problemy i potencjały obszaru wsparcia

Program obejmuje terytorium peryferyjnie położone w stosunku do głównych ośrodków życia społeczno-gospodarczego województwa dolnośląskiego, województwa lubuskiego i Kraju Związkowego Saksonia. Peryferyjność stanowi jedną z podstawowych barier rozwojowych dla wzrostu gospodarczego, który jest oparty na działalności usługowej i przetwórczo-produkcyjnej.

Głównym ograniczeniem rozwoju są:

- mała dostępność,
- starzejąca się społeczność i odpływ osób młodych,
- kształcenie niedopasowane do zmieniającego się lokalnego rynku pracy,
- wykluczenie społeczne.

Jednocześnie region ten charakteryzuje się bliskością miejsc o cennych walorach przyrodniczych. Stanowi to duży potencjał dla rozwoju turystyki.

Cel programu

Pogłębienie współpracy dla przezwyciężania barier rozwojowych na pograniczu polsko-saksońskim.

Obszary tematyczne oraz środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR):

1. Wspólne dziedzictwo naturalne i kulturowe – 21,66 mln EUR

Ukończono realizację 11 projektów, a 6 jest w trakcie realizacji.

2. Mobilność regionalna – 12,98 mln EUR

Realizacja wszystkich 4 projektów w tej osi jest zakończona.

3. Edukacja transgraniczna – 10,14 mln EUR

12 projektów zakończyło realizację, 4 są w trakcie realizacji.

4. Współpraca partnerska i potencjał instytucjonalny – 21,01 mln EUR

15 projektów z 25 realizowanych w tej osi jest już zakończonych.

W programie na realizację projektów jest dostępnych 65,8 mln EUR. Do końca 2021 r. 62 projekty otrzymały umowy o dofinansowanie. Wykorzystanie alokacji (z uwzględnieniem oszczędności z projektów zakończonych) to 65,31 mln EUR, czyli ponad 99%.

2. PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA/ WYDARZENIA W PROJEKTACH W 2021 ROKU

W obszarze wspólnego dziedzictwa naturalnego i kulturowego

W projekcie pn. „1000 lat Górnych Łużyc - ludzie, grody, miasta” w Muzeum Ceramiki w Bolesławcu odbyło się m.in. wydarzenie „Śladami kampanii napoleońskiej w Bolesławcu”. Spektakl łączył w sobie elementy obrazu, światła oraz dźwięku. Stanowił opowieść o dawnych wydarzeniach i prezentował miejsca w Bolesławcu, które były świadkami doniosłych wydarzeń mających wpływ na dzieje całej ówczesnej Europy.

W projekcie pn. „Pomyśl - Nasze Dziedzictwo - Twoja Przyszłość” odbyły się m.in. Dni Dziedzictwa nad Nysą. W programie było wiele ciekawych warsztatów i wykładów poświęconych historii i dziedzictwu kulturowemu Zgorzelca i Görlitz oraz spacer z przewodnikiem.

W obszarze mobilności regionalnej

Zakończyła się realizacja projektu pn. „Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 353 Pieńsk-Strzelno wraz z ul. Rothenburger Straße w Krauschwitz”. W ramach przedsięwzięcia została wyremontowana ww. droga na odcinku Strzelno-Pieńsk oraz droga dojazdowa do granicy polsko-niemieckiej ul. Rothenburger Straße w Krauschwitz. Efektem wspólnych działań była poprawa stanu technicznego i bezpieczeństwa dróg, które prowadzą do przejść granicznych oraz zwiększenie prędkości przejazdowej i w rezultacie skrócenie czasu przejazdu.

W obszarze edukacji

W projekcie pn. „Groß und Klein gemeinsam – Duzi i Mali razem. Transgraniczna współpraca dla wspierania edukacji przedszkolnej w zakresie kultury i języka sąsiada” nauczyciele wychowania przedszkolnego nabyli wiedzę dotyczącą m.in. koncepcji wczesnego nauczania języka obcego oraz zasad nauczania języków obcych dzieci. Omawiali także sposoby uatrakcyjnienia zajęć poprzez wykorzystanie piosenek i aplikacji.

W Młodzieżowym Domu Kultury w Bolesławcu gościli uczniowie polskich i niemieckich szkół średnich, którzy biorą udział w projekcie pn. „**Rozbudowa transgranicznej oferty edukacyjnej Bolesławca i Bautzen**”. Było to już kolejne, warsztatowe, dobrosąsiedzkie spotkanie młodych artystów. Mottem warsztatów, a zarazem tytułem działania jest sugestywne hasło – „**Mosty między nami**”.

W obszarze współpracy transgranicznej

W ramach projektu pn. „**Dla pszczoł – transgraniczna współpraca na rzecz zachowania siedlisk pszczoł i dzikich owadów zapylających**” zorganizowano m.in. webinaria w ramach cyklu #ToSięOpyła. Ich uczestnicy mogli dowiedzieć się, w jaki sposób miasto może stać się ostoją zagrożonych owadów zapylających.

W projekcie „Aktywni seniorzy! Transgraniczny marketing oferty instytucji kultury, turystyki, edukacji i opieki zdrowotnej w polsko-saksońskim regionie przygranicznym poprzez wolontariat” uczestnicy projektu brali udział w wyjeździe studyjnym do Herrnhut w Saksonii. Seniorzy współuczestniczyli w organizacji tego spotkania m.in. poprzez oprowadzanie i przekazywanie informacji o tej zabytkowej miejscowości. Na podstawie tej i innych wizyt studyjnych seniorzy wspólnie przygotowali przewodnik pn. „Wędrówki po najciekawszych miejscach polsko-saksońskiego pogranicza”.

Szczegółowe informacje o realizowanych projektach znajdują się na stronie programu, pod adresem: <https://pl.plsn.eu/realizowane-projekty>

3. WYDARZENIA I DZIAŁANIA PROMUJĄCE PROGRAM W 2021 ROKU

Pandemia COVID-19 wymusiła zmianę formy większości działań informacyjno-promocyjnych. Zaplanowane rok wcześniej plenerowe wydarzenia nie odbyły się, większość aktywności została przeniesiona do Internetu. Aktualności dotyczące realizacji projektów i programu były publikowane na stronie internetowej, na Facebooku, w Newsletterze oraz przekazywane w bezpośredniej korespondencji z beneficjentami i interesariuszami. Wiele działań programowych było tematem obszernych artykułów w kwartalniku Centrum Projektów Europejskich „w Centrum” oraz w Biuletynie Funduszy Europejskich „eFEkty”.

Artykuły/newsy publikowane na stronie www.plsn.eu

Przez cały rok regularnie informowaliśmy o istotnych dla programu wydarzeniach i zmianach związanych z sytuacją epidemiologiczną w aktualnościach i w zakładce pt. „COVID-19”. Wszelkie ułatwienia dla beneficjentów związane z pandemią były ogłaszane w formie komunikatów.

Na bieżąco aktualizowaliśmy **interaktywny Kalendarz** ważnych wydarzeń z życia projektów i programu. Publikowane informacje dotyczyły wydarzeń organizowanych zarówno przez Wspólny Sekretariat, jak i bezpośrednio przez beneficjentów programu.

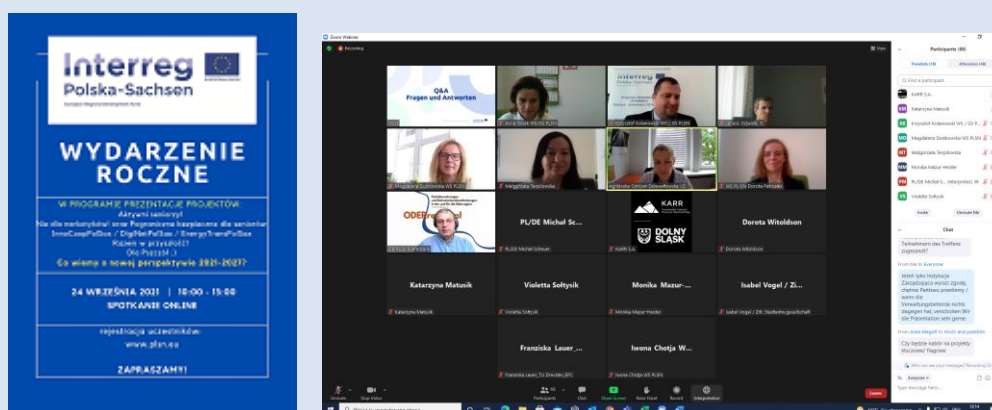

Witryna internetowa programu została uzupełniona o zakładkę „Dostępność”. Wychodząc naprzeciw potrzebom osób z niepełnosprawnościami opublikowaliśmy w niej kluczowe dokumenty programowe, które zostały opracowane zgodnie z wytycznymi dostępności stron internetowych (Web Content Accessibility Guidelines WCAG 2.0 i WCAG 2.1).

Wydarzenie roczne programu

Z powodu pandemii COVID-19 oraz licznych i dynamicznie zmieniających się obostrzeń dotyczących organizacji imprez masowych wydarzenie roczne w formie eventu nie było możliwe. Zorganizowaliśmy je w formie zdalnej 24 września 2021 r.

Podczas wydarzenia zostały zaprezentowane rezultaty ośmiu projektów z obszaru „Współpraca partnerska i potencjał instytucjonalny”. Ponadto przedstawiciel Instytucji Zarządzającej przedstawił główne założenia programu w nowej perspektywie 2021-2027. Uczestnicy wydarzenia aktywnie uczestniczyli w quizach oraz sesji „Pytań i odpowiedzi”, która miała charakter informacyjny.

Ponadto w 2021 roku opracowaliśmy i wydaliśmy dwujęzyczną publikację pt. „**Trzymamy się razem! Projekty polsko-saksońskiego pogranicza. / Wir halten zusammen! Projekte der sächsisch-polnischen Grenzregion**”. Zaprezentowaliśmy w niej rezultaty zakończonych i jeszcze trwających projektów z lat 2014-2020. Wszystkie przedsięwzięcia są opatrzone szczegółowym opisem i fotografiami, co nadało całości charakter reportażu. Publikacja zawiera również informacje o partnerach projektów, czasie trwania przedsięwzięć, kwotach dofinansowania. Przedstawiliśmy w niej także nową mapę obszaru wsparcia oraz kronikę najważniejszych wydarzeń z życia Wspólnego Sekretariatu.

Publikacja została wydana w wersji papierowej oraz elektronicznej z aktywnymi linkami, które prowadzą do stron projektów lub partnerów wiodących: <https://pl.plsn.eu/-/trzymamy-sie-razem-projekty-polsko-saksońskiego-pogranicza-najnowsza-publicacja>

Udział w zewnętrznych akcjach informacyjno-promocyjnych

Dni Otwarte Funduszy Europejskich (DOFE)

Dni Otwarte Funduszy Europejskich są organizowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Jest to cykliczna impreza poświęcona projektom dofinansowanym z Unii Europejskiej, w tym z programów współpracy terytorialnej. Podczas imprezy beneficjenci udostępniają swoje projekty szerokiej publiczności. Jest to znakomita okazja do promocji przedsięwzięć wśród mieszkańców i turystów, w ramach ogólnopolskiej akcji.

Udział w akcji jest stałym punktem w planie działań informacyjno-promocyjnych programu. Obejmował on koordynację całego procesu rekrutacyjnego z beneficjentami i organizatorami, przygotowanie materiałów promocyjnych oraz publikowanie informacji o wydarzeniu na www.plsn.eu i Facebooku programu.

Publikacja jubileuszowa Centrum Projektów Europejskich na 15-lecie programów współpracy Interreg w Polsce

W 2021 roku została ukończona publikacja Centrum Projektów Europejskich pt. „Zatrzymane w kadrze. Fundusze Europejskie w obiektywie.” Jeden z rozdziałów albumu jest poświęcony programowi INTERREG Polska-Saksonia 2014-2020 i zawiera prezentację siedmiu projektów z tego programu.

Album w wersji elektronicznej jest dostępny pod linkiem:

https://www.cpe.gov.pl/public/files/wife/Album_CPE_elektronicznie.pdf

„w Centrum” – Magazyn Projektów Europejskich oraz cykl postów „Projekt tygodnia” CPE

W każdym numerze kwartalnika „w Centrum”, który popularyzuje wiedzę o Funduszach Europejskich, publikowaliśmy artykuły o projektach Interreg Polska-Saksonia 2014-2020 zgodnie z tematyką danego numeru. Wszystkie artykuły dostępne są w formie papierowej w siedzibie WS oraz elektronicznie pod linkiem: <https://www.cpe.gov.pl/p1681>

Projekty polsko-saksońskie regularnie biorą udział w cyklu „Projekt tygodnia”, w wakacyjnym cyklu turystycznym i innych akcjach na Facebooku Centrum Projektów Europejskich. Wszystkie posty znajdują się na osi czasu: <https://www.facebook.com/centrumprojektoweuropejskich/>

„eFEkty” Biuletyn Funduszy Europejskich w Polsce

Z okazji 30. rocznicy podpisania Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy pomiędzy Polską a Niemcami promowaliśmy projekt edukacyjny „Poznać i zrozumieć” na łamach biuletynu. Artykuł w znakomity sposób połączył INTERREG Polska –Saksonia, Meklemburgia –Pomorze Przednie –Polska i Brandenburgia –Polska, jest także dostępny w wersji elektronicznej:

https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/103922/biuletyn_eFEkty_wrzesien2021.pdf

W marcowym/kwietniowym biuletynie ukazał się także artykuł pt. „Wirtualne podróże z Interreg”, promujący projekt „REVIVAL! – Rewitalizacja historycznych miast Dolnego Śląska i Saksonii”:

https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/100195/EFEKTY_3.pdf

W numerze czerwcowym w artykule pt. „Kultura łączy” informowaliśmy o projektach „Partnerzy z kulturą” oraz „Razem w przyszłość”:

https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/102832/EFEKTY_2021_4_online_0508.pdf

W tym samym numerze wśród interesujących wakacyjnych atrakcji polskiego pogranicza w artykule „Wakacje z kulturą” opisany został projekt „1000 lat Górnych Łużyc – ludzie, grody, miasta”:

https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/102832/EFEKTY_2021_4_online_0508.pdf

Zorganizowaliśmy zdalny wykład nt. współpracy transgranicznej na pograniczu polsko-niemieckim oraz programu INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020 dla studentów Międzynarodowego Wolnego Uniwersytetu Mołdawii (ULIM) w Kiszyniowie, w ramach zajęć z przedmiotu „Polityka Integracji Europejskiej”.

Pomoc w skutecznej realizacji projektów

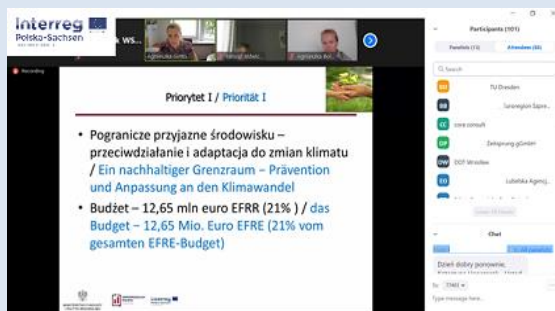
Z myślą o beneficjentach projektów prowadziliśmy zdalne konsultacje, ze szczególnym odniesieniem do trudnej sytuacji spowodowanej przez pandemię COVID-19. Wyjaśnialiśmy m.in. ułatwienia wprowadzone do podręcznika programu na wypadek odwołania, przesunięcia działań bądź przeprowadzenia innych nieodzownych zmian w projektach.

4. PROGRAM INTERREG POLSKA-SAKSONIA 2021-2027

W związku z nową perspektywą programu na lata 2021-2027 Wspólny Sekretariat podjął liczne działania informacyjne, między innymi:

- 27 lipca zorganizowaliśmy webinarium o podstawowych założeniach nowego programu. Spotkanie to zainaugurowało konsultacje społeczne dokumentu programowego;

- regularnie podawaliśmy do publicznej wiadomości informacje o postępach prac Grupy Roboczej 2021-2027, która przygotowuje dokument nowego programu oraz dokumenty i raporty z konsultacji społecznych;
- w zakładce <https://pl.plsn.eu/program-2021-2027> na stronie programu oraz na profilu Facebook programu informowaliśmy o ogłaszanych i prowadzonych przez Instytucję Zarządzającą konsultacjach społecznych dotyczących projektu programu 2021-2027 oraz prognozy oddziaływania na środowisko;
- publikowaliśmy ogłoszenia w prasie regionalnej nt. prowadzonych konsultacji środowiskowych programu.

Wzięliśmy udział w wydarzeniach poświęconych **30-tej rocznicy podpisania polsko- niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy**, m.in.:

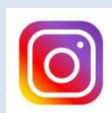
- konferencji pt. „30 lat polsko-niemieckiej współpracy nad Nysą” w Guben, 14-15.06.2021 r.,
- konferencji pt. „Partnerstwo miast pomiędzy Dolnym Śląskiem a Saksonią” w Bad Muskau, 3.09.2021 r.,
- konferencji krajowej Euroregionu Nysa w Bolesławcu, 27.09.2021 r.

Spotkania służyły promowaniu zarówno rezultatów projektów realizowanych w obecnej perspektywie, jak i zaprezentowaniu założeń programu na lata 2021-2027.

Serdecznie zapraszamy do odwiedzania serwisu internetowego i profilu programu w mediach społecznościowych!

INTERREG PL-SN 2014-2020

Interreg pl_sn

Pełna wersja sprawozdania z wdrażania programu w 2021 r. jest dostępna na stronie internetowej programu: www.plsn.eu

7. SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH (art. 46 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

Nie dotyczy

8. W STOSOWNYCH PRZYPADKACH POSTĘPY W PRZYGOTOWANIU I WDRAŻANIE DUŻYCH PROJEKTÓW I WSPÓLNYCH PLANÓW DZIAŁANIA (art. 101 lit. h i art. 111 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 oraz art. 14 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1299/2013)

8.1 DUŻE PROJEKTY

Nie dotyczy

8.2 WSPÓLNE PLANY DZIAŁANIA

Nie dotyczy